

Antykorupcja

<https://antykorupcja.gov.pl/ak/aktualnosci/13589,Antykorupcyjna-Konwencja-Unii-Afrykanskej.html>
2024-04-18, 06:54

Antykorupcyjna Konwencja Unii Afrykańskiej

W dniu 11 lipca 2003 r. w stolicy Mozambiku, Maputo, szefowie rządów i głowy państw Unii Afrykańskiej przyjęli Konwencję o Zwalczaniu i Zapobieganiu Korupcji.

Dokument wszedł w życie 5 sierpnia 2006 r., po tym, jak Mozambik, jako 15. sygnatariusz go ratyfikował. Warto zwrócić uwagę, iż afrykańska Konwencja wyprzedza o 5 miesięcy najstynniejszy międzynarodowy akt prawny z tego zakresu - Konwencję Narodów Zjednoczonych Przeciwko Korupcji. Według dostępnych na stronie Unii Afrykańskiej (UA) informacji, na dzień 27 stycznia 2011 r. 45 państw dokument podpisało, a 31 ukończyło proces ratyfikacji.

Konwencja jest wyrazem konsensusu państw afrykańskich, iż korupcja stanowi dla Afryki poważne zagrożenie i wyzwanie, wobec którego należy podjąć zdecydowane kroki. Jej celem jest ułatwienie współpracy państw-sygnatariuszy w zwalczaniu transgranicznej korupcji, jak również wyznaczenie standardów jej przeciwdziałania i ujednoczenie wewnętrznego prawodawstwa w tym zakresie.

Konwencja obejmuje korupcję zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym. Penalizuje nie tylko łapownictwo, ale także inne przestępstwa o charakterze korupcyjnym: pranie pieniędzy, sprzeniewierzenie środków publicznych, nielegalne wzbogacanie się czy handel wpływami. Zobowiązuje sygnatariuszy do ujęcia wspomnianych wyżej przestępstw w krajowych porządkach prawnych, ustanowienia i zagwarantowania możliwości funkcjonowania organów wyspecjalizowanych do walki z korupcją, ujęcia w ramy prawne ochrony demaskatorów, jak również podjęcia działań mających na celu edukację i podnoszenie świadomości społecznej. Co więcej, Antykorupcyjna Konwencja Unii Afrykańskiej jest jedyną, która przewiduje obowiązek zachowania przejrzystości w finansowaniu partii politycznych.

Na gruncie międzynarodowym przewidziano m.in. obowiązek wzajemnej pomocy prawnej w przypadku prowadzenia przez wymiar sprawiedliwości postępowań o korupcję. Obejmuje ona współpracę przy zbieraniu i przekazywaniu materiału dowodowego, ekstradycję podejrzanych, ale również współdziałanie w kwestii ujawniania, zajęcia i konfiskaty pochodzących z korupcji środków. Ponadto Radę Wykonawczą UA wyposażono w prawo do powoływania członków organu doradczego, który byłby odpowiedzialny za gromadzenie informacji na temat korupcji, promocję jej przeciwdziałania,

doradztwo rządów państw, wypracowywanie kodeksów etyki oraz monitorowanie postępów państw we wdrażaniu postanowień Konwencji.

Uznawany za cenną inicjatywę dokument nie jest jednak pozbawiony wad. Przede wszystkim zarzuca się mu, że cztery równoprawne wersje językowe (francuska, angielska, portugalska oraz arabska) znacznie się od siebie różnią. Rozbieżności nie ograniczają się tylko do kwestii stylistycznych, ale, co gorsza, również merytorycznych - w zależności od tłumaczenia pojawiają się różnoprzmiące czy nawet sprzeczne zapisy. Wątpliwości wzbudzają m.in. fragmenty dotyczące domniemania niewinności, korupcji sektora prywatnego czy zakresu ochrony demaskatorów.

Źródła: Peter W. Schroth, The African union Convention on Preventing and Combating Corruption, w: "Journal of African Law" nr 49 vol. 1 (2005); http://au.int/en/sites/default/files/AFRICAN_UNION_CONVENTION_PREVENTING_COMBATING_CORRUPTION.pdf; <http://www.u4.no/themes/conventions/auconvention.cfm>; <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan021256.pdf>

Opublikowano w dniu 11.07.2019 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA